

KESKKONNAAMET

VILSANDI RAHVUSPARGI KOOSTÖÖKOGU

Protokoll

Koht ja aeg: Loona 01.12.2015 kell 15.00-17.20

Juhatas: Kaja Lotman

Osalejad: Paul-Robert Helk, Ants Animägi, Ilona Lepik, Annely Esko, Voldemar Rannap, Riina Noormägi, Allar Liiv, Taavi Taavita, Maarja Nõmm, Katrin Trumann, Neeme Rand, Tõnu Talvi, Meelis Laido, Gunnar Raun, Priit Penu, Tiia Lööper, Tiina Ojala, Leo Filippov, Lia Rosenberg, Kaja Lotman, Maris Sepp.

Protokollis: Gunnar Raun

Päevakord

1. Voldemar Rannap (projektijuhti koordinaator, Keskkonnaamet) Harilaiu kõre elupaiga taastamise hetkeseis ja planeeritav kõre elupaiga taastamise LIFE projekti taotlus Harilaiul.
2. Annely Esko (projektikoordinaator, Keskkonnaamet) Loopealsete LIFE projekti hetkeseis ja planeeritavad tegevused Vilsandi rahvuspargis ning planeeritav puisniidu taastamise LIFE projekti taotlus.
3. Lia Rosenberg (biosfääri programmiala spetsialist, Keskkonnaamet) Biosfääri programmiala tutvustus ja tulevikuväljavaated koostöök.

Voldemar Rannap annab ülevaate Harilaiu kõre elupaiga taastamise hetkeseisust ja planeeritavast kõre elupaiga taastamise LIFE projekti taotlusest Harilaiul. Ilona Lepik (looduskaitsebioloog – Keskkonnaamet) täpsustab Penijõe ohustatud liikide taastamiskeskuse panust kõrede paljundamisel. Lühidalt – kõre seisund on Harilaiul juba hakanud paranema.

LIFE projektis on alased üle Eesti, sisaldades ka kivisisaliku elupaikade taastamisi. Projekti taotlus esitati Euroopa Komisjonile oktoobris 2015 ja rahastamise otsus ei ole veel teada. Harilaiu osas on plaan laiendada kõrele sobilikke avatud maastikke (tegevused: raadamine, litemänniku harvendamine, luitenõgude puhastamine, juurimine). Projektis planeeritakse tegevusi aastateks 2017-2021.

Mõtted ja ettepanekud

Priit Penu: Harilaiul ja loopealsetel peaks uurima ka muldasid, st milline seemnepank on pinnases.

Annely Esko annab ülevaate loopealsete LIFE projekti hetkeseisust ja planeeritavatest tegevustest Vilsandi rahvuspargis ning planeeritavast puisniitude taastamise LIFE projekti taotlusest. Loopealsete projekt kestab 2014-2019. Alasid on 25 ja kokku planeeritakse taastamisi 2500 hektaril. Vilsandi rahvuspargis on kaks projektiala (Eerikasaare ja Kõruse). Tehnilised abivahendid loopealse taastamisel giljotiin ja purusti. Lisaks soetatakse veepaake loomade jootmiseks, rajatakse varjualuseid, ehitatakse aedasid ja erilahendusega väravaid ning renoveeritakse juurdepääsuteid. Väga kinni kasvanud loopealsetel katsetatakse seemnete külvamist elupaiga taastamisel. Oluline osa on biomitmekesisuse seirel, sotsiaalmajanduslikul mõjude uuringul, suhtlemisel kogukonnaga (infopäevad), infomaterjalidel (infotahvlid voldikud) ja loopealsete taastamise koolitustel.

Puisniidu taastamise LIFE projekti taotlus esitatakse sügis 2016. Projekti planeeritav kestus on 2017-2021. Plaan 700 ha puisniitude taastamine eelarvega 5,1 miljonit eurot. Eelarvest moodustab olulise osa niidutehnika ost. Vilsandi rahvuspargis on kaks projektiala (Atla-Austla ja Tagamõisa). Oodatud on ettepanekud võimalike puisniitude taastamise kohta.

Lia Rosenberg annab ülevaate biosfääri programmalast (BPA) ja tuleviku väljavaadetest koostöök. BPA-s on oluline säästlik areng, rohemajandus ja piirkonna jätkusuutlik turundamine tehes seda koostöös kohalike ettevõtjatega ja kogukonnaga. Seni ei ole BPA Eestis toimima hakanud. Väljaspool Eestit juhivad BPA sihtasutused, mitte riik nagu Eestis. Püstitab küsimuse, kas meil on jätkuvalt vaja UNESCO tunnustust. Tekib arutelu, millist kasu võiks kohalik inimene BPA-st saada.

Mõtted ja ettepanekud

Tiina Ojala: BPA võiks ühitada ka geopargiga.

Muud teemad

Tõnu Talvi tegi ettepaneku, et edaspidisel Vilsandi rahvuspargi koostöökogu kohtumisel räägib enda koostatud Tartu ülikooli Kuusnõmme bioloogiajaama raamatust.

Maris Sepp andis teada, et:

- Vilsandi rahvuspargil (ka Soomaa, Karula, Matsalu ja Lahemaa RP-del) valmib kevadel (aprill-mai) 20-leheküljeline brošüür, mille vahel on ka rahvuspargi kaart. Kaarditaskusse on võimalik piirkonna ettevõtjatel lisada endapoolseid infomaterjale. Tiraaž eesti k – 4000, inglise k – 2000, vene k – 1000. Trükistest tulevad ka pdf-versioonid Keskkonnaameti kodulehele, kust võib leida ka värskelt ilmunud Koigi MKA voldik: <http://keskkonnaamet.ee/teenused/keskkonnaharidus-2/trukised/>
- 2016. aastal toimub 5.korda Vilsandi RP noore looduskaitseja kursus. Varasema 5-päevase asemel on sel aastal kursus 3-päevane, kuid kevadel ja sügisel toimub noortele ja jätkuseminarid. Kutsume osalema piirkonna noori. Osalejad esitavad motivatsioonikirjad, mille alusel valitakse motiveeritumad loodushuvilised noored välja. Osaleda saavad 20 noort vanuses 13.-17.eluaastat. Kursusel osalejatel tuleb tasuda ka osalustasu (umbes 35 eurot). Täpsem info märtsis-aprillis.